

Vanhempien tunteet lapsen vaihtaessa päiväkotia

Sanni Kolsi

Varhaiskasvatustieteen pro gradu -tutkielma

Artikkelimuotoinen

Syyslukukausi 2022

Kasvatustieteiden laitos

Jyväskylän yliopisto

TIIVISTELMÄ

Kolsi, Sanni. 2022. Vanhempien tunteet lapsen vaihtaessa päiväkotia. Varhaiskasvatustieteen pro gradu- tutkielma. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden laitos. 37 sivua.

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, millaisia tunteita vanhemmilla on esiintynyt lapsen vaihtaessa päiväkotia, ja mihin teemoihin nämä eri tunteet liittyvät. Aineistoina toimi neljän eri vanhemman haastattelut, jotka on toteutettu puolistrukturoidun teemahaastattelun keinoin vuosina 2018–2020. Aineisto on osa Jyväskylän yliopistossa toteutettavaa Trace in ECEC/ Lasten sosio-spatiaaliset suhteet ja eletyt kokemukset varhaiskasvatuksen siirtymissä -hanketta. Aineisto analysoitiin temaattisen sisällönanalyysin keinoin.

Tutkimuksen tulokset osoittivat, että vanhemmilla oli herännyt niin positiivisia kuin negatiivisia tunteita liittyen lapsen sopeutumiseen, päiväkotiin ja sen siirtymäkäytänteisiin sekä kasvatusyhteistyöhön. Ilon tunteita oli herännyt muun muassa onnistuneiden tutustumiskäyntien seurauksena. Tulokset nostivat esille myös huolenaiheita, joihin jatkossa tulisi kiinnittää huomiota. Erityisesti vanhempien ja päiväkodin työntekijöiden välisestä kommunikoinnista vanhemmat puhuivat paljon, joten selkeästi tämä teema on lähellä vanhempia.

Tutkimuksen avulla pyritään saamaan vanhempien ääni kuuluviin varhaiskasvatukseen liittyvässä ilmiössä eli siirtymässä. Varhaiskasvatuksessa asiakkaana on koko perhe, joten myös vanhempien kuuleminen lasten rinnalla on merkittävää. Tämän tutkimuksen tulosten avulla saadaan lisää tietoa vanhempien tunteista ja teemoista, joihin nämä tunteet liittyvät siirtymän aikana. Tämän pro gradu- tutkielman tuloksia voidaan hyödyntää tulevaisuuden siirtymiä suunniteltaessa ja toteuttaessa.

Asiasanat: varhaiskasvatus, siirtymä, päiväkodin vaihto, vanhemmat, tunteet

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ.....	2
SISÄLTÖ	3
1 JOHDANTO.....	4
1.1 Päiväkodin vaihto siirtymän ilmiönä.....	5
1.2 Vanhempien rooli siirtymässä	7
1.3 Vanhempien tunteet siirtymässä	9
1.4 Tutkimuskysymys	10
2 TUTKIMUSMENETELMÄT.....	12
2.1 Tutkimusaineisto ja sen keruu	12
2.2 Aineiston analyysi	13
2.3 Eettiset ratkaisut.....	16
3 TULOKSET.....	19
3.1 Lapsen liittyvät tunteet	20
3.2 Päiväkotiin ja sen siirtymäkäytänteisiin liittyvät tunteet.....	21
3.3 Kasvatusyhteistyöhön liittyvät tunteet.....	23
4 POHDINTA.....	25
4.1 Jatkotutkimusehdotukset.....	29
4.2 Tutkimuksen luotettavuus ja rajoitteet	30
LÄHTEET	33

1 JOHDANTO

Varhaiskasvatuksessa on monenlaisia siirtymiä: varhaiskasvatuksen aloittaminen, ryhmien väliset siirtymät, päiväkodin vaihtaminen ja esiopetuksesta kouluun siirtyminen. Nämä ovat kaikki siirtymiä, jotka vaikuttavat erityisesti lapseen, mutta myös vanhempiin. Lapsen varhaiskasvatustilasta muodostuu aina yksilöllinen kokonaisuus. Varhaiskasvatuksen siirtymiä on tutkittu jo jonkin verran keskittyen etenkin varhaiskasvatuksen aloittamiseen (Rutanen & Laaksonen 2020; White ym., 2020), ja kouluun siirtymiseen (Ahtola ym., 2012; Babić, 2017; Sayers ym., 2012; Skouteris ym., 2012; Wong, 2015). Sen sijaan päiväkodin vaihtamiseen liittyvä tutkimus on jäänyt vähemmälle huomiolle.

Aiemmissä tutkimuksissa on käynyt ilmi, että varhaisilla siirtymillä, etenkin lapsen siirtyessä kouluun, on pitkäaikaisia vaikutuksia lapsen hyvinvointiin ja oppimiseen (Ahtola ym., 2012; Cook & Coley, 2017; Elder, 1998; Purtell ym., 2020; Rimm-Kaufman & Pianta, 2000). Siirtymät tulisi suunnitella ja toteuttaa mahdollisimman sujuvasti, jotta turvataan lapsen kokonaisvaltainen hyvinvointi (Brooker, 2008; Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, 2022). Lapsi joutuu kohtaamaan siirtymässä monia muuttuvia tekijöitä ja tämä voi tuottaa monenlaisia tunteita (Purtell ym., 2020). Lapsen kohtaamia tunteita eri siirtymän vaiheissa on tutkittu jo aiemmin, etenkin varhaiskasvatuksen siirtymiin (Cryer ym., 2005) ja koulusiirtymään liittyvissä tutkimuksissa (Wong, 2015).

Vanhempien tunteita on myös tutkittu, mutta tutkimus on suuntautunut erityisesti varhaiskasvatuksen aloitukseen liittyvään siirtymään (White ym., 2020). Perehtyessäni aiempaan tutkimukseen, ei noussut esille tutkimusta, joka nimenomaan keskittyisi päiväkodin vaihtamisen aikana heränneisiin tunteisiin vanhemmilla. O'Farrelly ja Hennessy (2014) toteavat, että ylipäätään vanhempien näkökulma on jäänyt siirtymiin liittyvissä tutkimuksissa vähemmälle huomiolle, joten lisää tutkimusta kaivataan.

Tämän pro gradu- tutkielman avulla pyritään kartoittamaan, millaisia eri tunteet ovat tilanteessa, jossa perheellä on jo aikaisempaa kokemusta varhaiskas-

vatuksen palveluista. Tutkimuksen tarkoituksena on saada selville, millaisia tunteita vanhemmille on herännyt, kun lapsi on vaihtanut päiväkotia uuteen ja mihin eri teemoihin nämä tunteet liittyvät. Kun vanhempien ajatukset ja tunteet sekä niiden lähtökohdat ymmärretään, auttaa se viemään yhteistyötä vanhempien ja päiväkodin työntekijöiden välillä eteenpäin ja syventämään luottamusta (Rutanen & Laaksonen, 2020). Varhaiskasvatusta ohjaavassa asiakirjassa todetaan myös, että sujuva yhteistyö heijastuu positiivisesti myös lapseen (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, 2022). Myös vanhempien huolenaiheiden kuumeminen on tärkeää, jotta saadaan esille asioita, joihin tulisi varhaiskasvatuksessa vielä enemmän kiinnittää huomiota. Näin siirtymiä voidaan suunnitella entistä sujuvammaksi koko perheen tunteet ja tarpeet huomioon ottavaksi.

1.1 Päiväkodin vaihto siirtymän ilmiönä

Siirtymällä ei ole yhtä yhtenäistä määritelmää, vaan kyseessä on moniulotteinen käsite. Kirjallisuus ja aiemmat tutkimukset käsittelevät siirtymää erityisesti lapsen kokemuksen ja näkökulman kautta, jossa vanhempien ajatukset ja tunteet ovat jääneet vähemmälle huomiolle. Siirtymiä voidaan kuvailla prosessimaisiksi, jossa lapsi siirtyy ympäristöstä toiseen ja samalla monet asiat ovat muutoksen keskellä (Fabian, 2007; Purtell ym., 2020; Vogler ym., 2008). Kun lapsi vaihtaa päiväkotia, muutoksen keskellä ovat niin lapsen identiteetti, sosiaaliset suhteet, rutiinit kuin fyysinen ympäristö (Dockett & Einarsdóttir, 2017; Johansson, 2007; Margetts, 2007; Niesel & Griepel, 2007). Tällaisessa siirtymässä lapsi sekä samalla koko perhe siirtyvät toimipaikasta toiseen, jossa on vastassa uudet tilat ja ihmiset.

Vaikka siirtymän keskiössä on itse lapsi ja hänen kohtaamat muutokset, myös vanhemmat ovat siirtymässä mukana. Varhaiskasvatusta ohjaavassa asiakirjassa vanhemmat nähdään tärkeänä yhteistyökumppanina (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, 2022). Vanhemman rooli varhaiskasvatuksessa tulee esille kasvatusyhteistyön kautta. Tätä vanhemman ja varhaiskasvatuksen välistä

vuorovaikutusta ja yhteistyötä voidaan kuvata Bronfenbrennerin (1979) ekologisen mallin avulla. Malli kuvaa kattavasti siirtymäprosesseja huomioiden yksilön ja ympäristön välisen vuorovaikutuksen (Bronfenbrenner 1979; Rimm- Kaufman & Pianta, 2000; Vogler, 2008). Bronfenbrennerin (1979) mallissa kuvataan eri tasoja, joita ovat mikro-, meso-, ekso- ja makrosysteemit.

Bronfenbrenner (1979) kuvaa mikrosysteemiä yksilön välittömäksi ympäristöksi. Varhaiskasvatus kontekstissa voidaan esimerkiksi ajatella, että lapsen koti ja päiväkoti muodostavat mikrosysteemin, joissa lapsi toimii päivittäin. Kun lapsi vaihtaa päiväkotia, kohtaa perhe siis uuden mikrosysteemin. Mesosysteemillä taas tarkoitetaan kahden elämänalueen (mikrosysteemin) välistä yhteyttä, joissa ihminen toimii (Bronfenbrenner, 1979; Vogler, 2008). Mesosysteemi kuvaa siis esimerkiksi vanhemman ja päiväkodin henkilöstön välistä vuorovaikutusta, johon tässä tutkimuksessa huomio erityisesti kiinnittyy. Mesosysteemin tasolla kuvataan siis sitä, millä tavoin vanhemmat linkittyvät lapsensa elämään ja sitä kautta itse siirtymään. Eksosysteemi on taso, jonka toimintaan yksilö ei suoranaisesti voi vaikuttaa, mutta tämän tason tapahtumat vaikuttavat välillisesti yksilöön (Bronfenbrenner, 1979). Eksosysteemi voi lapsen kohdalla tarkoittaa esimerkiksi vanhempien työolosuhteita (Vogler, 2008). Makrosysteemi on kaikista laajin systeemi, joka pitää sisällään muun muassa yhteiskunnassa säädettävät lait ja kulttuurit (Bronfenbrenner, 1979). Varhaiskasvatuksessa esimerkiksi varhaiskasvatuslaki säätelee sen toimintaa (Varhaiskasvatuslaki 540/2018).

Siirtymä koskettaa siis koko perhettä, ja itse siirtymään voidaan valmistautua monin eri keinoin. Jokainen lapsi kaipaa tukea siirtymisen aikana, sillä siirtymällä on yhteys lapsen kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin (Cook & Coley, 2017; Elder, 1998; Purtell ym., 2020; Skouteris ym., 2012). Cook & Coleyn (2017) koulu-siirtymään keskittyvästä tutkimuksesta tulee esille, että erityisesti tutustumiskäynnit on koettu hyviksi käytänteiksi siirtymään valmistuessa. He mainitsevat, että kun perhe käy etukäteen tutustumassa uuteen ympäristöön, saavat he käsitöksen siitä, millainen paikka heidän lastansa odottaa. Näin he tulevat tutuiksi uuden ympäristön kanssa. Sama on todettu myös varhaiskasvatuksen aloituk-

seen liittyvässä tutkimuksessa (Rutanen & Laaksonen, 2020). Näiden tutkimusten perusteella voidaan siis olettaa, että erityisesti tutustumiskäynnit voivat merkittävästi huojentaa vanhempien mieltä ja valmistautuminen itse siirtymään voi helpottua.

Margettsin (2007) mukaan siirtymässä tulisi huomioida ja ymmärtää vanhempien ja lasten toiveet, kehityksen ja oppimisen jatkuvuus sekä tutustumisen merkitys. Kun nämä asiat ovat hänen mukaansa huomioitu, muodostuu siirtymästä ehyt kokonaisuus. Tämän perusteella voidaan olettaa, että tämän toteutukseen täytyy kiinnittää erityistä huomiota yhteistyöhön kodin ja varhaiskasvatuksen välillä. Varhaiskasvatussuunnitelmien perusteissa (2022) todetaankin, että varhaiskasvatuksen järjestäjän vastuulla on suunnitella siirtymät niin, että niissä on huomioitu tiedonsiirron ja yhteistyön sujuvuus. Tämän voidaan olettaa tarkoittavan sitä, että yhteistyötä päiväkodin vaihtamisen aikana tulee tehdä niin perheiden kuin aikaisemman päiväkodin kanssa.

1.2 Vanhempien rooli siirtymässä

Vanhempien osallisuus ja heidän kanssaan tehtävä kasvatusyhteistyö nähdään tärkeänä osana varhaiskasvatusta ja myöhemmin myös koulumaailmassa (Tiilikka, 2005). Varhaiskasvatustilain (540/2018, §3) velvoittaa varhaiskasvatusta toimimaan yhteistyössä vanhempien kanssa huomioiden lapsen kokonaisvaltaisen kehityksen. Koska vanhempien rooli on merkittävä etenkin yhteistyön osalta, on tärkeää saada myös heidän äänensä kuuluviin varhaiskasvatusta liittyvissä asioissa. Vanhemman ja varhaiskasvatuksen työntekijän välisen kasvatusyhteistyön tavoitetta kuvataan varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2022) seuraavanlaisesti:

” Yhteistyön tavoitteena on huoltajien ja henkilöstön yhteinen sitoutuminen lasten terveen ja turvallisen kasvun, kehityksen ja oppimisen edistämiseen. Luottamuksen rakentaminen sekä tasa-arvoinen vuorovaikutus ja keskinäinen kunnioitus tukevat kasvatusyhteistyötä.”

Siirtymätilanteita suunnitellessa ja toteuttaessa vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö tulee huomioida (Yeboah, 2002). Skouterisin ym. (2012) koulusiirtymään liittyvän tutkimuksen mukaan lapsen siirtymässä vanhempien tuki on

tärkeää. Ei voida siis ajatella, että siirtymän suunnittelu ja onnistuminen olisi pelkästään opettajasta kiinni. Vanhemmilla on ensisijainen tieto siitä, millainen heidän lapsensa on luonteeltaan ja millaista tukea hän siirtymän aikana mahdollisesti kaipaa (Margetts, 2007). Näiden tutkimusten perusteella voidaan olettaa, että siirtymätilanteissa vanhempia ei saa sivuttaa, vaan heidät tulee nähdä tärkeinä tiedonvälittäjinä.

Cohenin ja Andersin (2020) mukaan tiivis yhteistyö vanhempien kanssa on yhteydessä laadukkaaseen varhaiskasvatukseen. Tällä tiiviillä yhteistyöllä tarkoitetaan heidän mukaansa esimerkiksi päivittäisiä keskusteluita vanhemman ja päiväkodin työntekijän välillä. Tiilikan (2005) mukaan vanhemmilla tulisi olla mahdollisuus vaikuttaa varhaiskasvatuksen toimintaa ja osallistua lastansa koskevaan päätöksentekoon. Tämä taas vaatii hänen mukaansa toteutuakseen sen, että vanhemmat ovat tietoisia päiväkodin toiminnasta ja heidän mahdollisuuksistaan olla osallisena siinä. Tämän perusteella voidaan olettaa, että avoin ja tiivis yhteistyö koko lapsen varhaiskasvatustaipaleen ajan on merkittävää. Margettsin (2007) mukaan etenkin siirtymätilanteita suunniteltaessa ja toteuttaessa vanhemmat tulisi ottaa aktiivisesti mukaan. Hänen mukaansa vanhempien mielipiteillään ja ajatuksilla on paljon merkitystä, sillä myös he ovat osallisena lapsensa siirtymässä.

Siirtymässä vanhemmat kohtaavat muutoksia etenkin sosiaalisella tasolla (O'Farrelly & Hennessy, 2014). Heille on muodostunut suhteita entisen päiväkodin henkilöstön kanssa ja ovat tehneet heidän kanssaan paljon yhteistyötä. Päiväkodin vaihtamisen myötä myös vanhemmat joutuvat luomaan uudestaan luottamusta varhaiskasvatuksen henkilöstön kanssa ja rakentamaan heidän kanssaan kasvatusyhteistyötä (O'Farrelly & Hennessy, 2014). White ym. (2020) toteavat varhaiskasvatuksen aloitukseen liittyvässä tutkimuksessaan, että vanhemman ja päiväkodin henkilöstön välisen vuorovaikutussuhteen laadulla on iso rooli siirtymässä. Heidän mukaansa erityisesti ensimmäisten päivien yhteisille keskusteluille tulisi antaa aikaa, sillä näiden tilanteiden kautta aletaan luomaan luottamuksellista suhdetta. Tämän tutkimuksen perusteella voidaan siis ajatella, että vanhemman sivuuttaminen päivittäisissä kohtaamisissa heikentää hyvän ja

luottamuksellisen kasvatusyhteistyön rakentamista, ja tämä taas voi luoda negatiivisia tunteita vanhemmalle.

Kun vanhempi luottaa varhaiskasvatuksen henkilökuntaan ja heidän ammattitaitoonsa, muodostuu siirtymästä helpompi kokemus (White ym., 2020). Vanhemmille on tärkeää, että myös heidän lapsensa luottaa varhaiskasvatuksen henkilökuntaan (Dalli, 1999). Brooker (2008) ja Dalli (1999) ovat todenneet varhaiskasvatuksen aloitukseen liittyvissä tutkimuksissaan, että sujuva kasvatusyhteistyö vanhemman ja varhaiskasvatuksen henkilökunnan välillä helpottaa lapsen siirtymää ja sopeutumista varhaiskasvatukseen. Voidaan siis näiden tutkimusten perusteella ajatella, että kun yhteistyö sujuu, heijastuvat sen vaikutukset positiivisesti myös lapseen. Vaikka yllä mainitut tutkimukset sijoittuvatkin varhaiskasvatuksen aloitukseen, voidaan niissä nähdä yhtymäkohtia muihinkin lapsen siirtymiin.

1.3 Vanhempien tunteet siirtymässä

Tunteet ovat yksilöllisiä ja ihmiset voivat kokea samoissa tilanteissa hyvin erilaisia tunteita (Ben-Ze`ev, 2000). Myös tässä tutkielmassa ajattelen, että vanhempien tunteet ovat subjektiivisia eli henkilökohtaisia kokemuksia, eikä näitä tunteita voi arvottaa. Ajatuksena on se, ettei ole olemassa vääriä tai oikeita tunteita. Ben-Ze`ev (2000) toteaa, että tunteet ovat vahvasti yhteydessä siihen, minkä koemme merkittäväksi. Hänen mukaansa tunteita herää vain, jos ihminen kokee asian itselleen tärkeäksi. Tässä tutkielmassa oletuksena on siis se, että asiat ja tunteet mistä vanhemmat kertovat, ovat yhteydessä siihen, minkä he kokevat siirtymäprosessissa merkitykselliseksi.

Oatleyn (2004) mukaan voidaan ajatella, että tunteet ja toiminta liittyvät toisiinsa. Hän toteaa, että tunteet ohjaavat ihmisten toimintaa ja eri tilanteet tuottavat erilaisia tunteita. Myös Ben-Ze`ev (2000) toteaa, että tunteet ovat kokonaisuus, jossa yhdistyy sekä henkilökohtainen kokemus että konteksti. Tässä pro gradu- tutkielmassa ollaan myös kiinnostuneista eri tunteista sekä tilanteista, mistä tietty tunne syntyy, kun lapsi vaihtaa päiväkotia.

O'Farrelly ja Hennessy (2014) tarkastelevat varhaiskasvatuksessa tapahtuvia siirtymiä vanhempien näkökulmasta. Heidän tutkimuksensa mukaan vanhemmat näkevät siirtymissä niin haasteita kuin mahdollisuuksia. Haasteet liittyivät vanhempien mukaan lapsen uusiin kaverisuhteisiin ja lapsen sopeutumiseen uuteen ryhmään. Osa vanhemmista taas koki siirtymän mahdollisuutena, jossa lapsi pääsee tutustumaan uusiin lapsiin ja aikuisiin. Vanhemmat mainitsivat, että siirtymää sujuvoittaa, kun he saavat mahdollisuuden tutustua uusiin työntekijöihin. Myös pääsy tutustumaan uusiin tiloihin koettiin merkityksellisenä. Tämä tutkimus antaa esimerkkejä siitä, millaisia asioita vanhemmat mahdollisesti pohtivat siirtymän aikana, ja mitä he kokevat merkitykselliseksi. Tämän tutkimuksen perusteella voidaan myös olettaa, että näistä asioista vanhemmilla voi herätä erilaisia tunteita.

1.4 Tutkimuskysymys

Siirtymiä on tarkasteltu paljon etenkin lapsen näkökulmasta, mikä on ymmärrettävää, sillä siirtymän keskiössä on juuri lapsi (Fabian, 2007; Purtell 2020). Varhaiskasvatuksessa asiakkaana on kuitenkin koko perhe, joten myös vanhempien kokemuksilla on merkitystä. Kuten varhaiskasvatusta ohjaavassa asiakirjassa todetaan, vanhemmat ja erityisesti heidän kanssaan tehtävä yhteistyö on tärkeässä osassa lapsen kokonaisvaltaisen kehityksen ja kasvun tukemista (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, 2022). Margetts (2007) toteaa, että siirtymiä suunniteltaessa ja toteuttaessa tulisi saada heidän äänensä kuuluviin, joita itse siirtymä koskee.

Tämän tutkimuksen tavoitteena on kartoittaa, millaisia tunteita vanhemmilla on herännyt lapsen vaihtaessa päiväkotia toiseen. Erityisenä mielenkiinnon kohteena on se, millaisiin temoihin nämä eri tunteet kohdistuvat. Eri tilanteet aiheuttavat erilaisia tunteita; ihmisellä herää jokin tunne reaktiona erilaisiin tilanteisiin (Oatley, 2004). Tutkimuksen tavoitteenani on selvittää, mitkä ovat niitä tilanteita lapsen vaihtaessa päiväkotia, joissa vanhemmilla herää tunteita. Tunteet ovat osa jokapäiväistä elämää ja mukana kaikessa mitä teemme, joten niiden

tutkiminen on tältäkin osin merkittävää (Oatley, 2004). Tunteet ovat yhteydessä hyvinvointiimme, joten niiden näkyväksi tuominen myös tästä näkökulmasta on tärkeää (Lucas & Diener, 2008). Tässä tutkielmassa tulkiten tunteita vanhempien kertoman pohjalta.

Tutkimuskysymykseni on:

Millaisia tunteita vanhemmilla on esiintynyt lapsen vaihtaessa päiväkotia ja mihin teemoihin nämä eri tunteet liittyvät?

2 TUTKIMUSMENETELMÄT

2.1 Tutkimusaineisto ja sen keruu

Pro gradu- tutkielmani on osa Jyväskylän yliopistossa toteutettavaa Trace in ECEC- hanketta/Lasten sosio-spatiaaliset suhteet ja eletyt kokemukset varhaiskasvatuksen siirtymissä -hanketta. Hankkeen rahoittaa Suomen Akatemia ja se on osa kansainvälistä projektia, jossa on mukana yhteensä kuusi maata. Hankkeessa seurataan viiden eri lapsen varhaiskasvatuspolkuja, jossa seurataan lapsen eri siirtymiä. Siirtymiä on tarkasteltu lapsen varhaiskasvatuksen aloittamisesta esiopetukseen asti. Tutkimusta on tulossa myös lapsen siirtymästä kouluun. Kun hanke on aloitettu, ovat lapset olleet noin 1,5- vuotiaita. Hankkeen aineisto on koottu muun muassa haastatteluiden, havainnoinnin ja videoinnin keinoin. Hankkeen tavoitteena on kerätä tutkimustietoa, jonka avulla varhaiskasvatustalvueluita voidaan kehittää. (<https://www.jyu.fi/trace-in-ecec>).

Tässä tutkielmassa hyödynnän vanhempien haastatteluja, joita on yhteensä seitsemän. Tarkastelun kohteena on neljän eri perheen tilanteet, joissa lapsi on vaihtanut päiväkotia uuteen. Syyt päiväkodin vaihtamiseen ovat olleet erilaiset jokaisella perheellä. Haastattelut on toteutettu sen jälkeen, kun lapset ovat aloittaneet vaihdon jälkeen uudessa päiväkodissa. Tulen käyttämään raportissa perheistä lyhenteitä T1-T4 (tapaus1-tapaus 4).

Sain haastattelut valmiiksi litteroituna, joista pseudonymisoin lasten ja haastateltavien nimet, sekä aineistossa esiintyneet paikat. Yhdestä haastattelusta oli saatavilla vain muistiinpanot. Ensimmäinen haastattelu on tehty, kun lapsi on ollut uudessa päiväkodissa noin viikon ja seuranta-haastattelu noin kuukauden jälkeen. Tulen hyödyntämään analyysissäni näitä neljän eri vanhemman molempia haastatteluja. Osa haastatteluista on tehty puhelimitse ja osa taas kasvokkain.

Haastattelut on toteutettu puolistrukturoidun teemahaastattelun keinoin. Hirsjärven ja Hurmeen (2008) mukaan puolistrukturoidulla viitataan siihen, että

jokaiselle tutkittavalle esitetään samoja kysymyksiä teeman ympäriltä, joskin niiden järjestys on voinut vaihdella haastattelun mukaan. He kuvaavat, että haastatteluissa käydään läpi ennalta mietittyjä teemoja läpi hyvin keskustelunomaisesti. Heidän mukaansa teemahaastattelussa ei keskeistä ole pikkutarkkojen kysymysten esittäminen, vaan kysymykset ovat enemmänkin teemasta johdettuja keskustelunavauksia.

Haastatteluissa on käsitelty ensimmäisten päivien kulkua, vanhempien ja lapsen tuntemuksia sekä yleisesti miten siirtymä on sujunut. Haastatteluiden aikana vanhemmille on näytetty myös videomateriaalia lapsesta ja tämä on ohjannut omalta osaltaan keskustelujen kulkua. Koska perheet ovat olleet aikaisemmin tutkittavina, ovat haastattelutilanteet olleet hyvin keskustelunomaisia ja tuttavallisia.

2.2 Aineiston analyysi

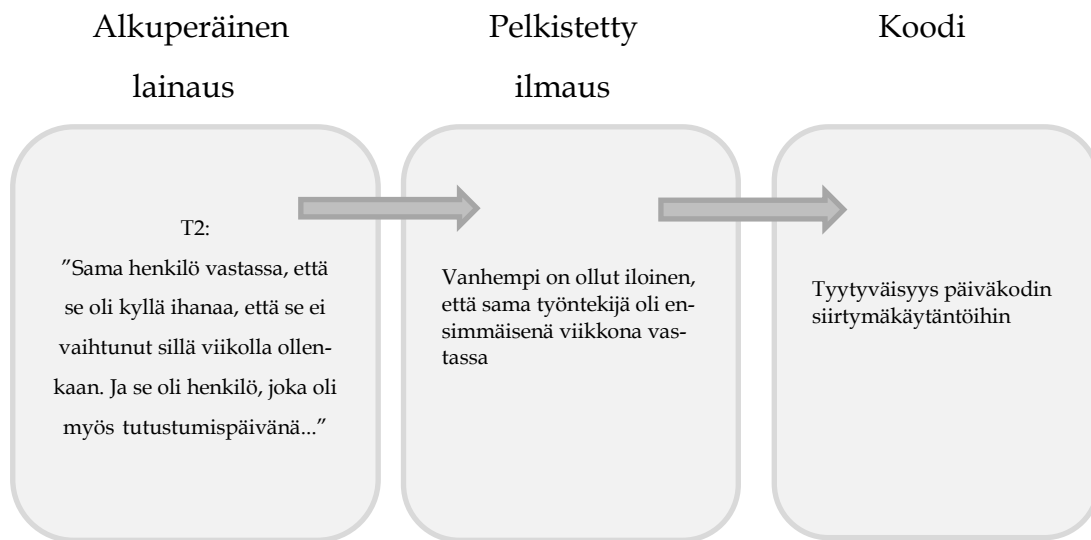
Tutkimuksen aineisto on analysoitu laadullisen temaattisen sisällönanalyysin avulla. Laadullinen sisällönanalyysi sopii tutkimukseeni, sillä tavoitteenani on ilmiön kokonaisvaltainen ymmärtäminen ja jäsentyminen. Laadullisissa sisällönanalyysissä pyritään löytämään tutkimusaineistosta kaikki oleellinen tutkimuksen aiheen kannalta ja kuvaamaan ilmiötä mahdollisimman tarkasti (Hsieh & Shannon, 2005; Schreier 2014). Analyysini on aineistolähtöinen, jolla tarkoitetaan Sarajärven ja Tuomen (2018) mukaan sitä, että tutkimusaineistosta pyritään luomaan teoreettinen kokonaisuus. Heidän mukaansa aineistolähteisessä analyysissä edetään aineiston ehdoilla, eikä sen kulkuun pitäisi vaikuttaa aikaisemmat tutkimukset tai havainnot. Koska vanhempien tunteista lapsen vaihtaessa päiväkotia ei aiempaa tutkimusta löytynyt, eteni analyysini aineistolähtöisesti.

Ensimmäisenä vaiheena temaattisessa sisällönanalyysissä oli *aineiston läpi käyminen* useita kertoja (Braun & Clark, 2006; Hirsjärvi & Hurme, 2008). Luin aineiston monta kertaa läpi, jonka jälkeen aloin hahmottelemaan tutkimuksen aiheet ja tarkempaa rajausta. Kuuntelin myös haastattelujen ääninauhoja, sillä halusin varmistaa, millaisilla äänensävyillä vanhemmat ovat asioita ilmaisseet.

Koska käytössäni oli valmis aineisto, johdattelin tutkimuskysymykseni siitä. Tässä vaiheessa näkyi myös siis aineistolähtöisyys. Lukiessa aineistoa monta kertaa läpi muodostui minulle hyvä kokonaiskuva. Aloin huomata, että tietyt asiat, vanhempien ilmaisevat tunteet, tulivat esille useammassa haastattelussa, joten päätin keskittyä niihin.

Toisessa temaattisen sisällönanalyysin vaiheessa, aloitetaan aineiston *kooodaus* (Braun & Clark, 2006). Pidin aineistoa lukiessa mielessäni tutkimuskysymykseni ja sen ohjaamana kiinnitin erityistä huomiota kohtiin, jotka liittyivät aiheeseeni eli vanhempien tunteisiin. Tässä vaiheessa tutkimuskysymykseni oli se, millaisia tunteita vanhemmilla on herännyt lapsen vaihtaessa päiväkotia. Aineistoa oli runsaasti, joten se sisälsi myös tekstiä, joka ei suoranaisesti liittynyt tutkimusaiheeseeni ja täytyi näin ollen jättää tutkimuksen ulkopuolelle. Esimerkiksi ilmaisut, joissa vanhempi kertoi lapsensa tuntemuksista jätin pois analyysistä, sillä kiinnostuksen kohteenani oli nimenomaan vanhempien omat tunteet siirtymästä. Poimin suoria lainauksia aineistosta, jotka mahdollisesti vastaisivat tutkimuskysymykseeni. Poimin lainauksia eri väreillä, jotta minun oli helpompi seurata ja muistaa, missä haastattelussa oli puhuttu mitään. Keskeisten ajatusten löytäminen ja korostaminen ovat tämän vaiheen pääajatus (Hsieh & Shannon, 2005).

Koska suorat lainaukset olivat sellaisinaan melko pitkiä, muodostin niistä pelkistettyjä ilmauksia, joiden avulla olennainen tieto lainauksista tiivistyi. Pelkistetyistä ilmauksista muodostin koodeja, joilla tarkoitetaan muutaman sanan mittaisia ilmauksia (Braun & Clark, 2006; Hsieh & Shannon, 2005; Tuomi & Sarajärvi, 2018). Tässä vaiheessa on tärkeää huolehtia siitä, että virkkeiden päämerkitykset eivät muutu, vaikka niitä lyhennetään. Jos koodien yhteys alkuperäisiin lainauksiin jää liian kaukaisiksi, voi se muuttaa analyysin kulkua ja tulosten tulkintaa (Kyngäs, 2019). Kuviossa 1 on esimerkki aineistolainauksien pelkistetyistä ilmauksista ja koodeista.

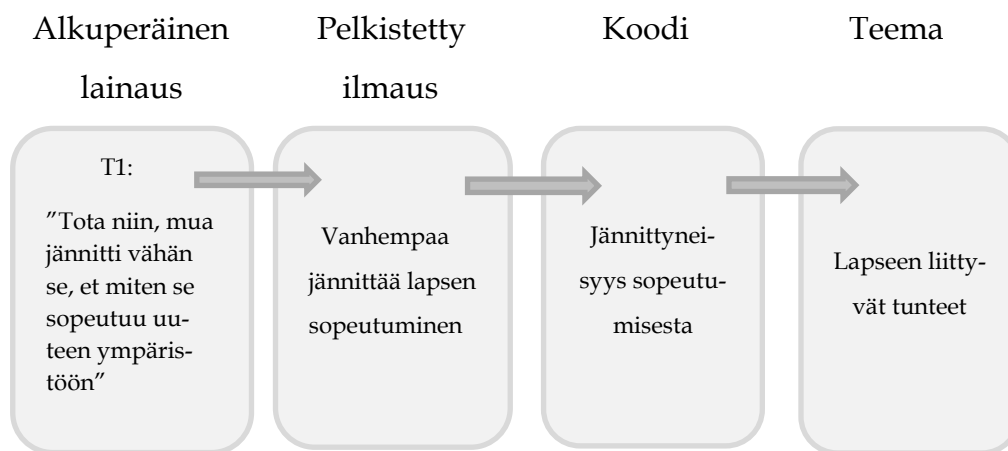

Kuvio 1. Esimerkki aineistolainauksien redusoinnista ja koodien muodostamisesta

Kolmantena vaiheena analyysissä oli *teemoittelu* (Braun & Clark, 2006). Aloin ryhmittelemään koodauksia sen mukaan, miten ne linkittyvät ja yhdistyvät toisiinsa. Käytännössä tämä tarkoittaa siis sitä, että tutkimusaineistoin koodauksista etsitään yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia ja näiden perusteella ne ryhmitellään eri luokkiin (Kyngäs, 2019). Luokittelin aluksi kaikki positiiviset tunteet yhteen ja negatiiviset yhteen. Tämän jälkeen kiinnitin huomiota, mihin nämä tunteet liittyvät ja tämän perusteella luokittelin vielä samaan asiaan liittyvät tunteet omiksi ryhmikseen. Kuviossa 2 näkyy esimerkki tästä ryhmittelystä. Teemoja muodostui tässä vaiheessa viisi kappaletta. Tässä vaiheessa myös muotoilin tutkimuskysymykseni lopulliseen muotoon. Kun alustavat teemat ovat muodostuneet, on syytä pohtia vastaavatko kyseiset teemat tutkimuskysymyksiin (Braun & Clark, 2006).

Neljännessä vaiheessa *teemat käydään uudelleen läpi* ja varmistetaan, että teeman sisältö on yhteneväinen (Braun & Clark, 2006). Tässä vaiheessa teemoja voidaan järjestellä vielä uudelleen tai voidaan tarvittaessa palata vielä alkuun ja muodostaa uusia teemoja. Tässä vaiheessa kiinnitin paljon huomiota siihen vastaavatko koodit ja alustavien teemojen nimet toisiaan. Kävin jokaisen koodin yksitellen vielä läpi, ja pohdin, sopiiko se varmasti teeman alle. Tärkeintä on, että teemat olisivat sellaisia, että niiden avulla tutkijalla on jo selkeä kuva aineiston

sisällöstä (Braun & Clark, 2006). Tässä vaiheessa myös yhdistin teemoja ja lopullisia teemoja tuli yhteensä kolme kappaletta.

Kuvio 2. Esimerkki teeman muodostamisesta

Viidennessä vaiheessa *teemojen nimet vahvistetaan* ja niiden tulisi olla riittävän kuvaavia, mutta tarkasti rajattuja (Braun & Clark, 2006). Pohdin tässä vaiheessa tarkasti ovatko valitsemani teemojen nimet tarpeeksi kattavia kuvaamaan analyysin tulokset. Peilasin aineistolainauksia, pelkistettyjä ilmauksia ja niistä syntyneitä koodeja teeman nimeen, ja tarkistin, että ne vastaavat toisiaan. Yhteensä teemoja muodostui lopulta kolme. Vanhempien tunteet liittyivät siirtymän aikana *1.lapsen sopeutumiseen 2. päiväkodin siirtymäkäytänteisiin sekä 3. kasvatusyhteistyöhön.*

Viimeisenä vaiheena on Braunin & Clarkin (2006) mukaan raportin kirjoittaminen valmiiksi. Tuloksia raportoidessa palasin aiempien tutkimusten tuloksiin ja peilasin niitä omaan tutkimukseen. Vaikka aiempi tutkimus on keskittynyt varhaiskasvatukseen aloitukseen ja siinä heränneisiin tunteisiin, oli tuloksissa yhteneväisyyksiä oman tutkimukseni kanssa ja tämä toi varmuutta tulkintoihini.

2.3 Eettiset ratkaisut

Hyvään tieteelliseen käytäntöön kuuluu tunnistaa ja pohtia tutkimuksen eettisiä ratkaisuja. Rehellisyys, avoimuus ja huolellisuus ovat keskiössä tutkimusta teh-

dessä (Kuula, 2015). Tutkimukseni nojautuu teoriaan ja aikaisempiin tutkimuksiin, joten niihin viittaaminen huolellisesti ja näkyvästi on osa hyvää tieteellistä käytäntöä (Kuula, 2015). Koska aineistoni sisältää paljon tunnistettavia tietoja, kuten päiväkotien ja henkilöiden nimiä, tulee sitä käsitellä ja säilyttää tietoturvallisesti.

Koska sain aineiston hankkeen kautta, tuli minun allekirjoittaa tietojenkäsittelysopimus, jossa kuvataan oikeuteni ja velvollisuuteni aineiston käsittelyssä. Sopimuksen myötä olen luvannut olla huolellinen aineiston käsittelyssä ja säilyttämisessä sekä käyttötarkoituksena on vain pro gradu -tutkielmani. Aineisto on säilytetty Jyväskylän yliopiston tietoturvakäytänteitä noudattaen. Kun sain litteraatit käsiini, pseudonymisoin ne, eli poistin niistä tunnistetiedot. Henkilöiden, päiväkotien sekä ryhmien nimet eivät ole olennaisia tutkimuksen kannalta, joten ne on jätetty kokonaan pois analyysistä. On tärkeä pohtia, mitkä tiedot tutkittavista ovat oleellista kertoa paljastamatta kuitenkaan liikaa (Eskola & Suoranta, 1998; Mertens, 2012). Aineistolainauksissa, joita tulen esittelemään tutkimusraportissa, käytän tunnistetta T1-T4 (tapaus1- tapaus4). Näillä keinoilla pidetään huoli, etteivät tutkittavat henkilöt ole millään tapaa tunnistettavissa.

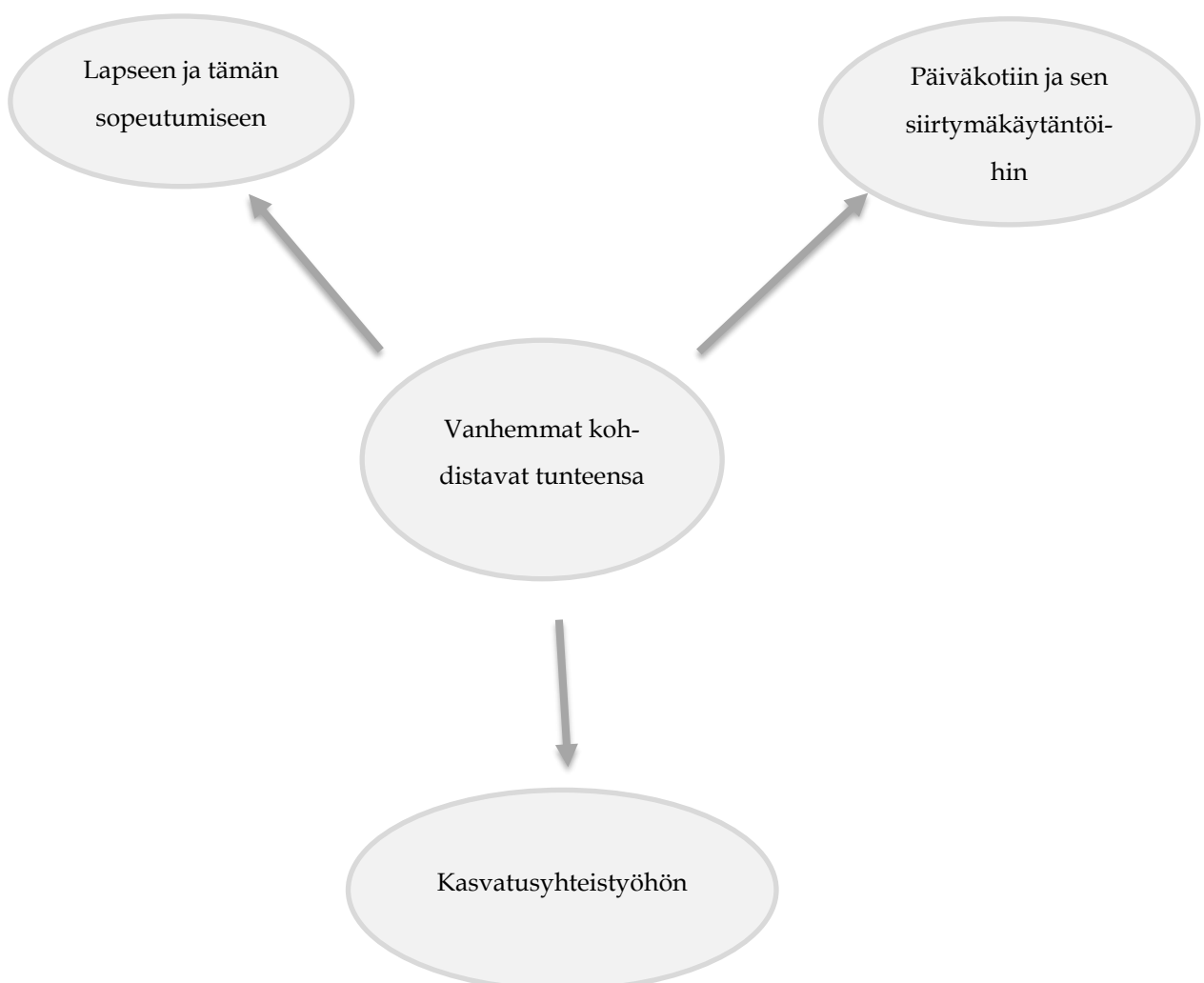
En ole itse ollut haastatteluissa mukana, joten niiden sisältöön ja kulkuun en myöskään ole päässyt vaikuttamaan. Tutkittavat ovat ennen tutkimusta antaneet kirjallisen suostumuksena osallistumisestaan, ja he ovat tietoisia tutkimuksen vapaaehtoisuudesta sekä sen käyttötarkoituksesta. Koska tutkittavat ovat olleet jo aiemmin tutkimuksessa mukana, ovat he jo alussa allekirjoittaneet kirjalliset suostumukset pitkittäistutkimukseen osallistumisesta. Heille on myös painotettu, ettei tutkimuksen raportoinnista voi heitä tunnistaa. Gordonin (2006) ja Kuulan (2015) mukaan tutkimukseen osallistuneiden huolellinen informointi on tärkeässä osassa puhuttaessa hyvästä tieteellisestä käytännöstä. Tutkittaville on myös kerrottu, että he voivat keskeyttää osallistumisen tutkimukseen missä vaiheessa tahansa. Mertensin (2012) mukaan vapaaehtoisuuden huomioiminen on ehdotonta.

Eettisyyttä pohtiessa on hyvä tunnistaa oma rooli tutkijana ja sen vaikutusta tutkimuksen kulkuun. Esiymmärryksellä viitataan tutkijan ymmärrykseen tutkittavasta aiheesta ennen tutkimuksen toteuttamista: tämän katsotaan ohjaavan tutkijan tulkintaa (Tuomi & Sarajärvi, 2018). On tärkeää, että tutkija kyseenalaistaa omia näkemyksiään ja käsityksiä tutkittavasta aiheesta. Näiden auki kirjoittaminen on osa luotettavaa tutkimusta. Koska työskentelen itse myös alalla ja olen varhaiskasvatuksessa olevan lapsen äiti, on oma asemani hyvin tiiviisti yhteydessä tutkimukseen. Tämä tarkoittaa, että on vaikea välttyä kaikilta mielikuvilta tutkimusta tehdessä. Oma lapseni on juuri vaihtanut päiväkotia uuteen, joten minulla on hyvin henkilökohtaisia kokemuksia tutkittavastani aiheesta. Voidaan siis todeta, että saatan helposti peilata tutkittavien kokemuksia omiin kokemuksiin. Kuitenkin aineistoa käsitellessä tulisi olla ennakkoluuloton ja keskittyä vain tutkittavien sanomaan. Tutkijan oman esiymmärryksen tunnistaminen on merkittävää, jotta voidaan saavuttaa avoin asenne tutkittavan näkemyksiä ja kokemuksia kohtaan (Tuomi & Sarajärvi, 2018).

3 TULOKSET

Lapsen vaihtaessa päiväkotia vanhemmilla herää monenlaisia tunteita. Tämän tutkielman tulokset osoittavat, että tunteiden kirjo on laaja ja tunteet liittyivät eri teemoihin (kuvio 3). Lapsen sopeutuminen oli yksi keskeisistä teemoista, josta vanhemmilla oli herännyt tunteita. Sen lisäksi vanhemmilla oli herännyt monenlaisia tunteita uuden päiväkodin siirtymäkäytäntöitä kohtaan. Myös kasvatusyhteistyö uuden päiväkodin henkilökunnan kanssa oli herättänyt niin positiivisia kuin negatiivisia tunteita.

Kuvio 3. Teemat, joihin vanhempien tunteet liittyivät

3.1 Lapseen liittyvät tunteet

Vanhempien haastatteluista tuli esille, että he olivat kokeneet ennen varsinaista siirtymää erilaisia tunteita. Nämä tunteet liittyivät olennaisesti itse lapseen ja erityisesti lapsen sopeutumiseen uuteen päiväkotiin. Haastatteluista nousi esille, että vanhempia jännittivät eri asiat. Erityisesti lapsen kaverisuhteet ja käytännön asiat, kuten syömis- ja nukkumistilanteiden sujuminen uudessa päiväkodissa mietitytti vanhempia.

T2: "Et meneekö se sit ihan, että sit soitellaan, että ei nyt oikein lähde tai näin. Ja saako kavereita vai eristäytykö sit leikkimään yksin."

Vanhemmat olivat kokeneet myös herkistymisen tunteita. Erityisesti ensimmäinen aamu oli herkistänyt osaa vanhemmista, varsinkin, jos lapsi vaikutti siltä, ettei halunnut jäädä päiväkotiin. Vanhemmat olivat kuitenkin pääosin yllättyneitä, kun ensimmäiset päivät olivat sujuneet hyvin ja lapset olivat viihtyneet uudessa päiväkodissa. Etenkin, jos lapset olivat olleet iloisia päiväkodin hakutilanteissa, viesti se vanhemmille, että lapsilla on kaikki hyvin.

T4: "Ehkä siis siitä ja sitten ehkä, siis oon mä itekin yllättyne, että Leolla on mennä tosi hyvin tai mun mielestä ja kaikkien muittenkin mielestä siis siinä."

Monen vanhemman haastattelusta tuli esille helpottunut tunne. Osa vanhemmista uskoi, että kun sisarukset siirtyivät yhdessä uuteen päiväkotiin, helpotti tämä siirtymän sujumista. Haastatteluissa mainittiin, että jos sisarus lähtee hyvillä mielin päiväkotiin, vaikuttaa se positiivisesti toiseenkin. Uuteen päiväkotiin siirtyminen oli osalle ollut stressittömämpi ja helpompi, kuin varhaiskasvatuksen aloittaminen, sillä kokemusta päiväkotimaailmasta ja erilaisista kerhoista oli jo kertynyt. Näin ollen päiväkodin rutiinit olivat jo tuttuja, joten siirtymä tuntui helpommalta. Myös arki oli vanhempien mielestä helpottunut, etenkin jos uusi päiväkoti oli paljon lähempänä kuin entinen.

T2: "Joo, se oli tosi oikee. Ja sit siellä on enemmän hänen ikäisiään kavereita ja tota... Tekee muutenkin ihan hyvää myöskin uuteen paikkaan, että kun pääosin myökin arjet täällä vietetään kotona ja näin, niin kuitenkin saa vähän muutosta siihen elämään."

Yksi haastateltavista mainitsi, ettei siirtymä olisi välttämättä sujunut niin hyvin, jos päiväkodissa ei olisi ollut valmiiksi ketään tuttuja. Heidän perheensä

tilanteessa monet ennestään tutut päiväkodin työntekijät ja lapset siirtyivät myöskin uuteen päiväkotiin ja teki näin ollen siirtymästä helpomman. Eräs vanhemmista koki myös, että siirtymää oli helpottanut tiedonsaanti tuttavalta, jonka lapsi oli ollut jo entuudestaan uudessa päiväkodissa.

T1: ”No ei se ainakaan noin helppoo olis ollut. Jos ei siellä olis ollut yhtään ketään tuttua, ei lapsia eikä aikuisia, niin olishan se, totta kai se olis ollut hankalampi.”

Siirtymä oli herättänyt yhdessä vanhemmassa myös huolta varhaiskasvatuksen yleisestä tilasta. Vanhempi oli tyytymätön tämänhetkiseen varhaiskasvatuksen tilanteeseen, ja oli huolissaan, saako lapset tarpeeksi laadukasta huolenpitoa ja kasvatusta. Etenkin suuret ryhmäkoot epäilyttivät vanhempaa. Hän myös totesi, ettei kyseessä ole varhaiskasvatuksen opettajien ja hoitajien toiminta vaan tyytymättömyys kohdistui enemmänkin ylemmälle taholle.

T4: ”...pitääkö mun ite vähän niinku nousta tässä asiassa sitten jollekin ylemmälle taholle, mutta että en mä tohon systeemiin oo täysin tyytyväinen kyllä. Siis että siitä on vähän semmonen, että toivoisin kyllä, että siihen politiikassa ja ylemmällä taholla oikeesti keskityttäis ja mietittäis, että mikä on oikeesti lapsille hyvä...”

3.2 Päiväkotiin ja sen siirtymäkäytänteisiin liittyvät tunteet

Päiväkodin siirtymäkäytänteet herättivät paljon tunteita vanhemmissa. Tyypillisiä siirtymäkäytänteitä olivat kotivierailut ja tutustumiskäynnit. Pääosin vanhemmat kokivat olevansa tyytyväisiä päiväkodin toimintaan, ja heillä oli herännyt paljon positiivisia tunteita. Kun uuden päiväkodin työntekijät olivat käyneet perheen kotona ennen siirtymää, oli tämä tuntunut mukavalta ja luonut odottavia tunteita itse siirtymää kohtaan. Myös tutustumispäivät päiväkotiin olivat tuoneet pääosin vanhemmille luottavaisen tunteen. Vanhemmat kokivat tutustumispäivinä tärkeänä sen, että henkilökunta oli vastaanottavaisia ja loivat näin ollen hyvän ilmapiirin.

T4: ”siis siitä kun ne kävi meillä niin jäi siis ihan mukava fiilis. Että ei siinä ja sen takii ehkä mulla olikin jo tosi hyvät odotukset...”

Eräs vanhemmista mainitsi, että ensimmäisellä viikolla päiväkotia oli miettinyt vuorot niin, että sama henkilö oli aina aamuisin vastassa. Tämä loi vanhemmalle hyvän ja luottavaisen tunteen sekä helpotti lapsen jättämistä päiväkotiin.

T2: "Sama henkilö vastassa, että se oli kyllä ihanaa, että se ei vaihtunut sillä viikolla ollenkaan. Ja se oli henkilö, joka oli myös tutustumispäivänä... Tai silloin, kun käytiin tutustumassa, kuka sitten jutteli Janin kanssa ja otti meitä vastaan ja näin."

Vaikka osa vanhemmista näki tutustumispäivät positiivisessa valossa, tuli haastatteluista esiin myös negatiivisia kokemuksia. Eräs haastateltavista oli ollut pettynyt päiväkodin toimintaan tutustumispäivänä. Hän koki, ettei päiväkodissa oltu vastaanottavaisia ja tämä oli herättänyt hämmennystä. Ilmapiiri oli tuntunut kiireiseltä ja vanhempi oli kokenut jäävänsä taka-alalle lastensa kanssa. Vanhempi oli myös kauhistuttanut päiväkodin ryhmäkoot, etenkin pienten alle 3-vuotiaiden ryhmissä, sillä heille ei ollut kerrottu tästä etukäteen. Vanhempi koki myös hämmennyttä siitä, ettei kukaan ottanut kunnolla selvää hänen lapsensa asioista ja tämä loi hieman epäilevän tunteen päiväkodin toimintaa kohtaan.

T4: "mutta ne vaan niinku vaikuttaa aika paljon tai sillee, et kun menee tutustumaan, vaikka on ilmottanu, et okei me tullaan tänä päivänä aamupäivänä tutustumaan ekaa kertaa. Niin sit kun sinne menee, niin sitte vähän niinku kaikki on touhuissaan, eikä tarvi sillee, että kaikkien pitäis keskeyttää niitten touhut. Mutta vähän tuli semmonen, että ei niinku siellä ollu kukaan meitä yhtään niinku ollu sillee, että tervetuloa tai mitään."

T4: "Ja niinku niin just sillee, että vähän semmonen, että siellä ne nyt on ja kyl ne varmaan pärjää, mutta vähän semmonen vähän niinku hämää ehkä fiilis siitä"

Osa siirtymistä oli tapahtunut korona-aikana, jolloin tutustumiskäyntejä päiväkotiin ei ollut tarjottu. Tämä oli harmittanut erästä vanhempaa. Vanhempi kuvaili, että ei ollut oikein perillä kaikista päiväkodin toimintatavoista, kun ei ollut päässyt tutustumaan esimerkiksi päiväkodin sisätiloihin.

T2: "Sit on ensin et miks nää reput on niinku täynnä, eiks teil o semmosia koreja mihin laitetaan vaihtovaatteet, ei oo, et nää on ulkovaatteille, mie et ai jaa, no sen takia nää vaihtovaatteet kulkee täällä päivät pitkät, aina aamulla aina sinne ja illalla kotiin, että ne on sama, ai eiks teil oo, ku vanhas päiväkodis oli kaikki, et jätettiin omaan ko-koriin niinku..."

Siirtymäkäytänteiden lisäksi vanhemmilla oli herännyt positiivisia tunteita liittyen päiväkodin tiloihin. Vanhemmat kokivat, että uusien päiväkotien tilat olivat toimivampia kuin edellisen päiväkodin. Vanhemmat kokivat, että tiloilla on suuri vaikutus yleisesti päiväkodin ilmapiiriin. Eräs vanhemmista oli myös tyytyväisempi uuden päiväkodin pihaan kuin entisen.

T1: "...Onhan ne aikuisetkin rauhallisempia, kun niitten ei tarte juosta niitten lasten pe-rässä taikka yrittää saada ääntänsä kuuluviin. Niin kyllä se on kaikkienensa. Se vaikuttaa kaikkeen se, minkälainen se on se tila."

T4: "No, on nuo mun mielestä aika paljon paremmat tilat tai tosi paljon tilavammat. Et oikeesti, kyl ne oli aika ahtaat vaik se eteinen silloin siellä. Ja on siitä, et kyl noista saa tosi toimivat ja toimivammat. Ja on tuossa enemmän tilaa niillä lapsilla. Mut kyllä mulla niinku tilojen puolesta on tosta ehkä vähän parempi tai on siis semmonen, että eli ihan hyvä fiilis."

3.3 Kasvatusyhteistyöhön liittyvät tunteet

Kasvatusyhteistyö uuden päiväkodin henkilökunnan kanssa herätti vanhem-mista eniten tunteita. Positiivisia tunteita herätti riittävä tiedonsaanti lapsen päi-vän kulusta sekä henkilökemioiden yhteen sopiminen. Vanhemmat olivat iloisia, kun he saivat tarpeeksi informaatiota, miten heidän lapsellaan sujuu uudessa päiväkodissa. Vanhemmat kokivat myös, että sujuva yhteistyö päiväkodin hen-kilöstön kanssa helpotti siirtymää ja loi näin ollen hyvää oloa. Osa vanhemmista tunsu jo entuudestaan päiväkodin henkilökuntaa ja näin ollen helpotti kasvatus-yhteistyön aloittamista.

T2: "Ja heti, ku laittaa viestiä, niin tulee vastaus, että tosi hyvin menee. Ja sitten pystyy hoitaa näitä, ku on jotain sovelluksia, minkä kautta tulee viikkokirjeitä ja infoa ja muita, niin nehän hoituu kyllä tosi hyvin, että ei tarvii ootella."

T4: "Että vähän niinku tai siis niin, kyllä mulle vaan vaikuttaa niin paljo se, että heti kun on semmonen vaikka Leon lastentarhanopettajasta on semmonen tosi hyvä fiilis ja sillee, et se heti poistaa niinku jo puolet niistä huolista"

Eräässä päiväkodissa oli järjestetty siirtymän jälkeen pian myös vanhem-painilta, josta vanhemmat olivat olleet iloisia. Vanhempainillassa oli ollut kerran-kin hyvin aikaa keskustella päiväkodin työntekijöiden kanssa päiväkodin toi-minnasta, ja siitä, miten heidän lapsellaan on lähtenyt sujumaan siellä.

T2: "mutta mut mie oon niinku jotenkii nyt ehkä jo vähä semmone, en en, viel enemmän luottavaisempi, et se on niinku menny tosi hyvi, se oli varmaan semmonen jäänmurtaja se vanhempainilta, et siel kuuli mite hyvin on menny ja..."

T4: "mut se on silti niinku mulle niinku merkittävin asia, että se että niinku se, että osaa kohdata lapset ja tulee semmonen luotettava fiilis, niin sitte se on kyllä kaikkein tärkeintä"

Vanhemmat olivat olleet helpottuneita, jos yhteistyö oli sujunut hyvin. Van-hemmat olivat kokeneet tärkeäksi sen, että päiväkodin työntekijät olivat ottaneet heidän lapsensa hyvin vastaan sekä luoneet turvallisen ilmapiirin.

T2: "No, mun mielestä on ollu hirveen helppoo. Hirveen semmoisia... Miten mie nyt sanoisin. Vaikka ei niinku tunneta ja tiedetä kuin ihan muutama tutustumispäivä, ne on ottanu esimerkiksi Janin silleen kuin ne tuntisi jo Janin. Se on semmoinen tuttavallinen."

Sen sijaan negatiivisia tunteita aiheuttivat riittämätön kommunikointi henkilöstön kanssa sekä hektisyys vienti- ja hakutilanteissa. Osa vanhemmista koki, että joutui olemaan todella oma-aloitteinen, jos halusi tietää lapsensa päivän kulusta ja tämä harmitti vanhempia. Eräs vanhemmista mainitsi, että esimerkiksi aamun vientitilanteissa ei välttämättä käyty yhtään keskusteluita aamun kulusta, jonka vanhempi olisi kuitenkin kokenut tärkeänä.

T4: "Niin ja sit ehkä semmonen se päivästä kertominen, niin se on kyl tosi semmosta lypsämistä."

T2: "Et se on aamullaki, siin vanhempainillas oli, että mielellään pimputetaan vaikka ovikelloo vast sitte ku on halit annettu, et se on niin kiireistä aikaa ja, voi kamala, pitäs vaan tökätä, tökätä sinne, joo kiitos hei, nähään"

Myös käytännön asioista, kuten lapsen nukkumis- ja ruokailutavoista puhuminen uuden päiväkodin henkilöstön kanssa saattoi jäädä vähäiseksi ja aiheutti huolta vanhemmissa. Erityisesti tilanteissa, jossa lapsi ei vielä itse tuota puhetta, vanhemmat olisivat toivoneet saavansa kattavampaa informaatiota päivien kulusta.

T4: "Niin vaikka tuommosia juttuja ja sitten jotenkin se, että vähän semmonen, että meidän vauva on siellä päivän pitkät, mutta sitten kukaan ei ees kerro siitä tai että miten sil on menny. Se jää vähän sillee, että siellä se on, mutta että, niin."

Vanhemmat olivat myös harmissaan päivittäisten keskusteluiden lyhyestä kestosta. Vanhemmat kokivat, että heidän oloaan ja tuntemuksiaan helpottaisi, jos yhteisille keskusteluille varattaisiin tarpeeksi aikaa ja saisi kuulla miten heidän lapsensa on sopeutunut uuteen päiväkotiin.

Negatiivisia tunteita herätti myös, jos kasvatusyhteistyössä sivuutettiin vanhempi. Varhaiskasvatuksen henkilöstö saattoi tehdä päätöksiä ilman yhteisiä keskusteluja vanhempien kanssa. Vaikka kyseessä olisi ollut esimerkiksi nukkumisjärjestelyihin liittyviä asioita, kokivat vanhemmat, että he haluaisivat sanoa myös omat mielipiteensä siihen liittyen.

4 POHDINTA

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, millaisia tunteita vanhemmille on herännyt, kun lapsi on vaihtanut päiväkotia, ja mihin eri teemoihin nämä tunteet liittyvät. Tutkimuksen tulokset osoittavat, että tunteiden kirjo on laaja ja vanhemmilla oli herännyt niin positiivisia kuin negatiivisia tunteita. Vanhempien tunteet liittyivät lapsen sopeutumiseen, päiväkodin siirtymäkäytäntöihin sekä kasvatusyhteistyöhön. Pääosin vanhemmat olivat olleet tyytyväisiä siirtymään, ja kokivat kasvatusyhteistyön sujuneen hyvin. Toisaalta tuloksista käy ilmi, että esimerkiksi päiväkodin nihkeä vastaanotto tutustumispäivänä sekä riittämätön kommunikointi henkilökunnan kanssa aiheuttivat hämmennystä ja huolta vanhemmissa. Tulokset myös osoittavat, että vanhemmista siirtymä toiseen päiväkotiin oli sujunut helpommin kuin varhaiskasvatuksen aloittaminen, sillä takana oli jo kokemusta päiväkotimaailmasta.

Osa vanhempien tunteista liittyi lapseen ja erityisesti heidän sopeutumisensa uuteen päiväkotiin. Vanhempia on tämän tutkimuksen tulosten mukaan jännittänyt, miten heidän lapsensa sopeutuu uuteen päiväkotiin ja ryhmään. Nämä tunteet ovat aiempien tutkimusten perusteella aiheellisia, sillä on todettu, että osalle lapsista siirtymä voi olla haasteellinen kokemus ja sopeutuminen voi kestää (Dockett & Perry, 2007; Margetts, 2007; Purtell ym., 2020; Skouteris ym., 2012).

Kun lapsi aloittaa varhaiskasvatuksessa, on hänen opeteltava ja omaksuttava ihan uudenlainen arki uudessa ympäristössä, jossa on omat toimintatavat, säännöt ja sosiaaliset suhteet (Brooker 2008; Fabian 2007). Taas tilanteessa, jossa lapsi vaihtaa päiväkotia, hänellä on jo kokemusta päiväkotimaailmasta, jolloin suurimmat muutokset tapahtuvat sosiaalisella tasolla. Uudessa ympäristössä on vastassa mahdollisesti uudet aikuiset ja lapset, joiden kanssa lapsen ja vanhempien tulee luoda uusia suhteita (Fabian, 2007). Tämän tutkimuksen tulokset osoittivat, että vanhempia jännitti saavatko heidän lapsensa kavereita uudesta päiväkodista. O'Farrellyn ja Hennessyn (2014) tutkimuksessa tulee esille, että vanhem-

pien näkökulmasta haasteita siirtymässä tuo juuri entisten kaverisuhteiden katkeaminen. Heidän tutkimuksensa mukaan erityisesti, jos lapsi on saanut hyviä kavereita entisessä päiväkodissa, voi tuntua vaikealta jättää ne taakseen.

Tuloksista käy ilmi, että siirtymästä muodostui helpompi kokemus, kun uudessa päiväkodissa oli vastassa tuttuja työntekijöitä tai lapsia. Myös siirtymä sisarusten kanssa loi vanhemmille hyvän ja luottavaisen tunteen. Nämä tulokset ovat yhteneväisiä myös aiempien tutkimusten kanssa, joissa on todettu, että siirtymä voi sujua paremmin, jos sen kokee tuttujen henkilöiden kanssa (Yeboah, 2002). Vaikka etukäteen vanhempia siirtymä olikin jännittänyt ja mietityttänyt, olivat ensimmäiset päivät uudessa päiväkodissa sujuneet yllättävän hyvin. Tämä luo toiveikkaan ajatuksen perheille, jotka jossain vaiheessa joutuvat vaihtamaan päiväkotia. Monesti saatamme etukäteen kuvitella tilanteet haastavimmiksi kuin millaisiksi ne lopulta lopuksi muodostuvat.

Päiväkodin vaihtaminen oli herättänyt eräässä vanhemmassa huolta myös varhaiskasvatuksen yleisestä tilasta. Erityisesti suuret ryhmäkoot ja tämän myötä arjen hektisyys saivat vanhemman pohtimaan, saavatko lapset nykyään laadukasta varhaiskasvatusta. Tämä huoli tulisi ottaa vakavasti, sillä varhaiskasvatuksen asiakkaita ovat perheet ja näin ollen heidän kokemuksiaan ja tunteitaan ei tulisi sivuuttaa. Jos haastattelut olisi toteutettu lähiaikoina, olisi vanhemmilta voinut nousta enemmänkin tämän kaltaisia huolenaiheita. Viime aikoina keskustelua on käyty aiheesta laajemmin ja esimerkiksi sosiaalisessa mediassa ja uutisissa on nostettu esille varhaiskasvatuksen kentällä tapahtuvia epäkohtia, kuten henkilöstöpulaa (ks. Pihakivi, 2022).

Toinen teema, mihin vanhempien tunteet liittyivät, oli päiväkodin toiminta ja erityisesti siirtymäkäytänteet. Siirtymää suunniteltaessa ja toteuttaessa nousee esille tyypillisesti erilaisia käytänteitä, joilla pyritään tekemään siirtymästä sujuvampi (Purtell ym., 2020). Tällaisia käytänteitä ovat pro gradu -tutkielmani mukaan esimerkiksi tutustumiskäynnit uuteen päiväkotiin, yhteiset keskustelut perheiden kanssa tai kotivierailut. Tämän tutkimuksen tulokset osoittavat, että pääosin vanhemmat ovat olleet tyytyväisiä uuden päiväkodin käytänteisiin siirty-

män aikana. Tutustumiskäynneillä perhe on päässyt tutustumaan jo ennen varsinaista siirtymään uuteen päiväkotiin ja näin ollen ympäristöstä on tullut jo tuttu. Myös O'Farrellyn ja Hennessyn (2014) tutkimuksessa tulee esille, että vanhemmat kokivat tärkeäksi päästä tutustumaan uusiin tiloihin.

E erityisen tärkeänä vanhemmat pitivät henkilökunnan positiivista ja vastaanottavaista asennetta perhettä kohtaan tutustumispäivinä ja tämä herätti vanhemmissa luottavaisen tunteen. Jos taas tutustumiskäynteihin ei panostettu päiväkodin puolelta, heräsi vanhemmillä negatiivisia tunteita päiväkodin toimintaa kohtaan. Tämän perusteella voidaan todeta, että ensikohtaamisiin perheiden kanssa tulisi panostaa huolellisesti, sillä se vaikuttaa paljon siihen, miten vanhemmat arvioivat päiväkodin toimintaa ja ilmapiiriä. Tutustumiskäynneille on tärkeää varata aikaa, sekä perheille tulisi olla aidosti läsnä. Näillä keinoilla pyritään herättämään vanhemmissa jo alusta alkaen luottamusta päiväkotia ja sen henkilökuntaa kohtaan. Luottamuksen rakentaminen on avain asemassa perheiden kanssa tehtävässä yhteistyössä (White ym., 2020).

Luottamus on keskeinen asia myös kasvatusyhteistyössä. Kasvatusyhteistyö oli kolmas teemoista, joihin vanhempien tunteet liittyivät. Kasvatusyhteistyön voidaan nähdä liittyvän Bronfenbrennerin (1979) ekologisen mallin mesosysteemin tasoon. Tämä taso kuvaa hänen mukaansa kahden mikrosysteemin, tässä tapauksessa kodin ja päiväkodinvälistä vuorovaikutusta. Tämän tason voidaan ajatella kuvastavan sitä, millä tavoin vanhemmat liittyvät lapsensa varhaiskasvatuspolkuun. Kun lapsi vaihtaa päiväkotia, vanhemmillä on jo kokemusta kasvatusyhteistyöstä ja heillä voikin herätä sitä kohtaan erilaisia tunteita ja odotuksia. Jos kasvatusyhteistyö on sujunut hyvin entisessä päiväkodissa, voidaan olettaa, että vanhemmat lähtökohtaisesti suhtautuvat kasvatusyhteistyöhön uuden päiväkodin kanssa luottavaisin mielin. Jos kokemukset ovat olleet taas päinvastaisia, voi kasvatusyhteistyöhön suhtautuminen olla epävarmempaa.

Tämän tutkimuksen tulokset osoittavat, että vanhemmat ovat kokeneet erityisen tärkeäksi riittävän tiedonsaannin. Vanhemmille on merkittävää, että he saavat tietää miten heidän lapsellaan menee uudessa päiväkodissa. Varsinkin, jos vanhempaa on jännittänyt etukäteen, miten heidän lapsensa sopeutuu uuteen

ympäristöön, voi hänen oloaan helpottaa, kun saa kuulla yksityiskohtaisesti lapsensa päivän kulusta. Brooker (2008) toteaa, että varhaiskasvatuksessa olisi hyvä erikseen nimetä lapselle oma ”vastuukasvattaja”, joka on tiiviisti tekemisissä perheen ja lapsen kanssa. Tällaisen toimintatavan käyttöönotto voisi selkeyttää ja samalla rikastuttaa kommunikointia vanhemman ja kasvattajan välillä, ja samalla edistää luottamuksen rakentamista. Myös tämän tutkimuksen tulokset osoittivat, että vanhemmat arvostivat, kun ensimmäisellä viikolla uudessa päiväkodissa oli vastassa aamuisin aina sama työntekijä. Tämä sama työntekijä oli kohdattu jo tutustumispäivänä, joten vanhempien oloa helpotti, kun vastassa oli tuttu henkilö.

Tämän tutkimuksen tulokset osoittavat, että vanhemman sivuuttaminen ja riittämätön kommunikointi loivat negatiivisia tunteita. Vaikka varhaiskasvatuksessa arki voi olla hektistä ja etenkin haku- ja vientitilanteissa yhteinen keskustelu voi jäädä lyhyeksi, olisi tärkeää luoda vanhemmille tunne siitä, että heitä kuunnellaan ja heidän näkemyksillään on väliä. Kuulluksi tulemisen tunne on tärkeää ja etenkin kasvatusyhteistyössä vanhempien kanssa sen pitäisi toteutua. White ja kumppanit (2020) toteavat, että erityisesti ensimmäisten päivien yhteiset keskustelut ja niille riittävän ajan varaaminen, ovat merkittävässä asemassa, kun puhutaan luottamuksellisen ja sujuvan kasvatusyhteistyön rakentamisesta. Etenkin siirtymässä uuteen päiväkotiin olisi syytä järjestää yhteisille keskusteluille aikaa, jossa käydään läpi päiväkodin rutiineja sekä keskustellaan lapsesta ja hänen liittyvistä asioista. Vanhemman oloa voi helpottaa se, että uuden päiväkodin henkilökunta on tietoinen, millainen heidän lapsensa on, ja mitä olisi tärkeää huomioida hänen kanssaan toimiessaan.

Tämän tutkimuksen tulokset osoittavat, että päiväkodin vaihtaminen herättää vanhemmissa monenlaisia tunteita, mutta siirtymä on koettu silti helpommaksi kuin varhaiskasvatuksen aloittaminen. White ym. (2020) toteavatkin tutkimuksessaan, että yleensä ensimmäinen siirtymä on kaikista tunteellisimman. Vanhemmat kokivat, että aiemmista päiväkoti- tai kerhokokemuksista on ollut hyötyä siirtymässä uuteen päiväkotiin. Vanhemmille ja koko perheelle on jo kertynyt

tällöin kokemusta ja tietoa yleisesti päiväkodin toiminnasta sekä lapsesta erossa oleminen ei ole uutta.

Siirtymiä suunniteltaessa huomiota tulisi kiinnittää etenkin kasvatusyhteistyöhön, sillä sen sujumattomuus herätti tämän tutkimuksen tuloksien perusteella voimakkaita tunteita vanhemmissa. Kun kasvatusyhteistyö sujuu, vaikuttaa se positiivisesti niin lapseen kuin yleisestikin varhaiskasvatuksen laatuun (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, 2022). Myös hyvän ensivaikutelman luominen on tärkeässä asemassa; sillä luodaan pohjaa luottamukselle ja tulevalle yhteistyölle.

4.1 Jatkotutkimusehdotukset

Tutkimuksen tulokset osoittivat, että siirtymä uuteen päiväkotiin herättää monenlaisia tunteita myös vanhemmissa. Tämän tutkimuksen otos on melko pieni, joten jatkossa kaivattaisiin yhä enemmän tutkimusta vanhempien näkemyksiin liittyen. Suuremmalla otoskoolla voitaisiin saada vielä yleistettävämpää tietoa vanhempien tunteista liittyen siirtymää uuteen päiväkotiin. Varhaiskasvatuksessa asiakkaana on koko perhe, joten vanhemmilta kerätty tieto auttaa näkemään asioita heidän näkökulmastaan. Vanhempien rooli varhaiskasvatuksessa tulee esille etenkin kasvatusyhteistyössä päiväkodin työntekijöiden kanssa. Vanhemmilta kerätyn tiedon avulla voidaan kehittää varhaiskasvatuksen toimintaa entistä toimivammaksi.

Tämän tutkimuksen tuloksista tuli esille se, että vanhempia jännitti, miten heidän lapsensa sopeutuu uuteen päiväkotiin, ja saako hän sieltä kavereita. Jatkossa olisikin kiinnostavaa tutkia, miten uudessa päiväkodissa otetaan huomioon uuden lapsen saapuminen; miten esimerkiksi lapsen vertaissuhteita tuetaan? Tällaisen tiedon kerääminen voisi helpottaa monen vanhemman oloa, kun konkreettisesti tuotaisiin esille keinoja, joiden avulla lapsen sopeutumista uudessa päiväkodissa tuetaan.

Myös kasvatusyhteistyö herätti monenlaisia tunteita vanhemmissa. Olisi kiinnostavaa tietää, millaisia tunteita varhaiskasvatuksen henkilöstöllä on herännyt kasvatusyhteistyöstä uuden perheen kanssa. Näin pääsisi myös vertailemaan, miten vanhempien ja varhaiskasvatuksen työntekijöiden tunteet eroavat toisistaan. Kasvatusyhteistyö on merkittävä osa-alue vanhemman ja varhaiskasvatuksen henkilöstön välillä, joten tutkimusta siitä kaivattaisiin yhä enemmän. Myös syvempi katsaus vanhempien toiveisiin ja ajatuksiin kasvatusyhteistyöstä olisi paikallaan.

4.2 Tutkimuksen luotettavuus ja rajoitteet

Luotettavuuden pohtiminen on olennainen osa tutkimusta ja sen tulisi näkyä koko tutkimusprosessin ajan (Eskola & Suoranta, 1998; Tracy, 2010). Luotettavuutta voidaan Eskolan ja Suorannan (1998) mukaan arvioida eri kriteereiden avulla, joita ovat uskottavuus, siirrettävyys, varmuus ja vahvistavuus. Heidän mukaansa uskottavuudella viitataan tutkijan ja tutkittavan yhteiseen ymmärrykseen tutkittavasta ilmiöstä. En ole itse ollut mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa haastatteluita, joten on haastavaa arvioida, miten tutkittavat ovat ymmärtäneet tutkimuksen aiheen. Haastatteluihin perehtyessä olen saanut sen käsityksen ja ymmärryksen, että tutkittavat ovat olleet hyvinkin perillä tutkittavasta aiheesta.

Siirrettävyydellä viitataan tutkimuksen tuloksiin ja siihen voiko niitä yleistää koskevan laajempaa joukkoa (Eskola & Suoranta, 1998). Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli lisätä ymmärrystä siitä, millaisia eri tunteita vanhemmat ovat kohdanneet heidän lapsensa vaihtaessa päiväkotia. Koska tämän tutkimuksen tutkittavien joukko oli pieni, ei voida tuottaa kovin yleistettävää tietoa. Tutkimukset, joissa tutkittavien joukko on pieni, ovat kuitenkin merkittäviä, sillä niiden avulla saadaan lisää tietoa jostakin ilmiöstä (Eskola & Suoranta, 1998). Myös Alasuutari (2011) toteaa, että laadullisella tutkimuksella saadaan enemmänkin syvällistä tietoa tutkittavasta aiheesta, ei niinkään yleistettävissä olevaa tietoa.

Tämän tutkimuksen tulokset osoittivat esimerkiksi, että vanhemmilla on herännyt paljon myös huolenaiheita, joiden esille nostaminen on tärkeää.

Tämän tutkimuksen tulokset ovat sidoksissa vanhempien henkilökohtaisiin tuntemuksiin. Oletuksena siis on, ettei tutkittavasta ilmiöstä ole saatavilla yhtä oikeaa totuutta (Graneheim & Lundman, 2004; Patton, 2002). Tutkimuksen tulokset osoittivat, että vanhemmat ovat kohdanneet erilaisia tunteita; osalla painottui positiiviset kokemukset, osa taas nosti esiin paljon myös negatiivisia tunteita. Ben-Ze`ev (2000) toteaa, että tunteiden kokeminen on hyvin yksilöllistä, ja samassa tilanteessa voidaan kokea hyvinkin erilaisia tunteita. Ajatuksenani on, että jokaisen tutkittavan sanoma on kuitenkin yhtä tärkeä, ja on tutkimuksen kannalta merkittävää tietoa.

Oma asemani tutkijana korostui etenkin aineiston analyysivaiheessa ja tulkintojen tekemisessä. Tässä vaiheessa on Koro-Ljungbergin (2005) mukaan oltava kriittinen. Tunteiden tulkitseminen oli paikoin haastavaa, ja on hyvin mahdollista, että tulokset voisivat vaihdella, jos tutkimuksen olisi tehnyt joku muu. Tilannetta haastoi myös se, etten itse ole ollut mukana aineiston hankinnassa, joten en ole voinut esimerkiksi esittää tarkentavia kysymyksiä haastattelujen aikana. En ole myöskään päässyt näkemään vanhempien ilmeitä ja eleitä, jotka ovat olennainen osa myös tunteita. Pyrin kuitenkin saavuttamaan vanhempien tunteet mahdollisimman tarkasti perehtymällä huolellisesti aineistoon ja kuuntelemalla haastattelujen ääninauhoja. Vanhempien äänensävyjen kuunteleminen ja niiden vertaaminen aineiston kirjoitettuun versioon auttoivat tulkintojen tekemisessä. Aineistoa oli runsaasti, vaikka tutkittavien joukko ei ollut suuri. Aineistosta nousi esiin paljon samankaltaisia tunteita vanhempien välillä, joten se toi myös varmuutta tulkintojen tekemiseen.

Pyrin kuvaamaan aineiston analyysin mahdollisimman selkeästi erilaisia taulukoita hyödyntäen. Mahdollisimman selkeästi ja tarkasti kuvatut analyysin vaiheet lisäävät tutkimuksen luotettavuutta (Puusa, 2020). Tulosten esittelystä hyödynsin alkuperäisiä aineistolainauksia, jotta lukija saa käsityksen siitä, miten olen muodostanut tulkintoja.

Rajoitteita tutkimuksen tekemiseen tuotti se, ettei päiväkodin vaihtamiseen liittyvää tutkimusta juuri löytynyt. Eskola ja Suoranta (1998) puhuvat vahvistavuudesta, jolla viitataan siihen, että tutkimuksen tulokset saavat vahvistusta aiemmista samankaltaisista tutkimuksista. Tutkimusta on tehty paljon varhaiskasvatuksen aloituksesta ja kouluun siirtymisestä, jotka eroavat kontekstiltään päiväkodin vaihtamiseen liittyvästä siirtymästä. Kansainvälisissä tutkimuksissa omat haasteensa luo myös se, että koulutusjärjestelmät eroavat jonkin verran suomalaisesta versiosta. Pyrin kuitenkin nostamaan esille aiemmista tutkimuksista sellaisia piirteitä, joiden uskoin sopivan myös päiväkodin vaihtamiseen liittyvään siirtymään.

Päiväkodin vaihto on siirtymä, joka koskettaa koko perhettä. Tavoitteenani oli tuoda vanhempien kokemuksia esille, sillä heidän näkökulmansa siirtymiin liittyvissä tutkimuksissa on jäänyt vähemmälle huomiolle (O'Farrelly & Hennessy, 2014). Tämän tutkimuksen tulokset toivat esille pienen katsauksen siitä, millaisia tunteita vanhemmilla on esiintynyt heidän lapsensa vaihtaessa päiväkotia. Näitä tuloksia voidaan hyödyntää tulevaisuudessa suunniteltaessa ja toteuttaessa tämänkaltaisia siirtymiä. Vaikka otos on pieni, on tulokset kuitenkin merkittäviä tiedon lisäämisen vuoksi.

LÄHTEET

- Ahtola, A., Silinskas, G., Poikonen, P-L., Kontoniemi, M., Niemi, P. & Nurmi, J-E. (2011). Transition to formal schooling: Do transition practices matter for academic performance? *Early Childhood Research Quarterly* 26, 295–302.
<https://doi.org/10.1016/j.ecresq.2010.12.002>
- Alasuutari, P. (2011). *Laadullinen tutkimus 2.0*. Tampere: Vastapaino
- Babić, N. (2017). Continuity and discontinuity in education: example of transition from preschool to school, *Early Child Development and Care*, 187(10), 1596-1609. <https://doi.org/10.1080/03004430.2017.1301935>
- Ben-Ze'ev, A. (2000). *The Subtlety of Emotions*. Cambridge: MIT Press.
- Braun, V. & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77-101.
<https://doi.org/10.1080/2159676X.2019.1628806>
- Bronfenbrenner, U. (1979). *The ecology of human development. Experiments by nature and design*. Harvard University Press.
- Brooker, L. 2008. *Supporting transitions in the early years*. Open University Press.
- Cohen, A. & Anders, Y. (2020). Family involvement in early childhood education and care and its effects on the social-emotional and language skills of 3-year-old children. *School Effectiveness And School Improvement*, 31(1), 125-142. <https://doi.org/10.1080/09243453.2019.1646293>
- Cook, K. & Coley, R. (2017). School Transition Practices and Children's Social and Academic Adjustment in Kindergarten. *Journal of Educational Psychology*, 109(2), 166-177. <http://dx.doi.org/10.1037/edu0000139>
- Cryer, D., Wagner-Moore, L., Burchinal, M., Yazejian, N., Hurwitz, S. & Wolery, M. (2005). Effects of transitions to new child care classes on infant/toddler distress and behaviour. *Early Childhood Research Quarterly*, 20(1), 37-56.
doi:10.1016/j.ecresq.2005.01.005
- Dalli, C. 1999. Learning to be in childcare: mothers' stories of their child's 'settling-in'. *European Early Childhood Education Research Journal*, 7(2), 53–66.
<https://doi.org/10.1080/13502939985208401>

- Dockett, S., & Perry, B. (2007). *Transitions to school: Perceptions, expectations, experiences*. Sydney: University of New South Wales Press.
- Dockett, S. & Einarsdóttir, J. (2017). Continuity and Change as Children Start School. Teoksessa N. Ballam, B. Perry & A. Garpelin (Toim.) *Pedagogies of Educational Transitions. European and Antipodean Research. International Perspectives on Early Childhood Education and Development 16* (s. 133–150). New York: Springer
- Elder, G. H. (1998). The life course as developmental theory. *Child Development*, 69(1), 1–12. <https://doi.org/10.2307/1132065>
- Eskola, J. & Suoranta, J. (1998). *Johdatus laadulliseen tutkimukseen*. Tampere: Vastapaino.
- Fabian, H. (2007). Informing transitions. Teoksessa Dunlop, A-W. & Fabian, H. (Toim.) *Informing transitions in the early years. Research, Policy and Practice* (s. 3-20). The McGraw Hill/ Open University Press.
- Gordon, T. (2006). Naistutkimus ja eettisyyden teoriat ja käytännöt. Teoksessa J. Hallamaa, V. Launis, S. Lötjönen & I. Sorvali (Toim.) *Etiikkaa ihmistieteille* (s. 241.257). Helsinki.
- Graneheim, U. H. & Lundman, B. (2004). Qualitative content analysis in nursing research: concepts, procedures and measures to achieve trustworthiness. *Nurse education today*, 24(2), 105-112. doi:10.1016/j.nedt.2003.10.001
- Hirsjärvi, S. & Hurme, H. (2008). *Tutkimushaastattelu: Teemahaastattelun teoria ja käytäntö*. Gaudeamus Helsinki University Press.
- Hsieh, H-F. & Shannon, S. E. (2005). Three approaches to qualitative content analysis. *Qualitative Health Research*, 15(9), 1277-1288. doi: 10.1177/1049732305276687
- Johansson, I. (2007). Horizontal transitions: what can it mean for children in the early school years? Teoksessa A.-W. Dunlop & H. Fabian (Toim.) *Informing transitions in the early years. Research, policy and practice* (33-44). The McGraw Hill/Open University Press.
- Koro-Ljungberg, M. (2005). Tietoteoreettinen validiteettitarkastelu laadullisessa tutkimuksessa. *Kasvatus*, 36(4), 274 - 284.

- Kuula, A. (2015). *Tutkimusetiikka: aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys*. Tampere: Vastapaino.
- Kyngäs, H. (2019). Inductive content analysis. Teoksessa Kyngäs, H., Mikkonen, K., & Kääriäinen, M. (Toim.) *The application of content analysis in nursing science research*, 13-21. Springer International Publishing AG.
- Lucas, R. E. & Diener, E. (2008). Subjective Well-Being. Teoksessa Lewis, M., Haviland-Jones, J. M. & Barrett, L. (Toim.) *Handbook of Emotions* (s.471.484). Guilford Press.
- Margetts, K. (2007). Understanding and supporting children: shaping transition practices. Teoksessa Dunlop, A-W. & Fabian, H. (Toim.) *Informing Transitions in the Early Years. Research, Policy and Practice* (s. 107-119). The McGraw Hill/ Open University Press.
- Mertens, D.M. (2012). Ethics in qualitative research in education and the social sciences. Teoksessa Lapan, S.D., Quartalori, M. T. & Riemer, J.T. (Toim.) *Qualitative research: An introduction to methods and desings*.
- Niesel, R. & Griebel, W. (2007). Enhancing the competence of transition systems through co-construction. Teoksessa A. W. Dunlop & H. Fabian (Toim.) *Informing transitions in the early years. Research, Policy and Practice* (s. 21-32). The McGraw Hill/ Open University Press.
- O'Farrelly, C. & Hennessy, E. (2014). Watching transitions unfold: a mixed-method study of transitions within early childhood care and education settings. *Early Years*, 34(4), 329-347.
<https://doi.org/10.1080/09575146.2014.968838>
- Oatley, K. (2004). *Emotions: A Brief history*. Blackwell Publishing.
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research & evaluation methods*. Thousand Oaks (CA): Sage Publicatons.
- Pihakivi, S. (8.4.2022). Mitä pitää sattua, että varhaiskasvatuksen nykytilanteeseen puututaan? *JHL*. <https://www.jhl.fi/blogi/mita-pitaa-sattua-ennen-kuin-varhaiskasvatuksen-nykytilanteeseen-puututaan/>
- Purtell, K., Valauri, A., Rhoad-Drogalis, A., Jiang, H., Justice, L. Linb, T-J. & Logan, J. (2020). Understanding policies and practices that support

- successful transitions to kindergarten. *Early Childhood Research Quarterly*, 52, 5-14. <https://doi.org/10.1016/j.ecresq.2019.09.003>
- Puusa, A. (2020). Näkökulmia laadullisen aineiston analysointiin. Teoksessa A. Puusa & P. Juuti (Toim.) *Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät* (s. 141-152). Gaudeamus Oy.
- Rimm-Kaufman, S. & Pianta, R. (2000). An Ecological Perspective on the Transition to Kindergarten: A Theoretical Framework to Guide Empirical Research. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 21(5), 491-511. [https://doi-org.ezproxy.jyu.fi/10.1016/S0193-3973\(00\)00051-4](https://doi-org.ezproxy.jyu.fi/10.1016/S0193-3973(00)00051-4)
- Rutanen, N. & Laaksonen, K. (2020). Äitien luottamuksen rakentuminen kasvattajiin varhaiskasvatuksen aloituksessa. *Journal of Early Childhood Education Research*, 9(2), 349-372.
- Sayers, M., West, S., Lorains, J., Laidlaw, B. & Robinson, R. (2012). Starting school: A pivotal life transition for children and their families. *Family Matters : Newsletter of the Australian Institute of Family Studies*, Iss. 90.
- Schreier, M. (2014). Qualitative content analysis. Teoksessa U. Flick (Toim.) *The SAGE handbook of qualitative data analysis* (s. 170-183). SAGE.
- Skouteris, H., Watson, B. & Lum, J. (2012). Preschool children's transition to formal schooling: The importance of collaboration between teachers, parents and children. *Australasian Journal of Early Childhood*, 37(4), 78-85. <https://doi.org/10.1177/183693911203700411>
- Tiilikka, A. (2005). *Äitien kasvatuskäsityksiä ja arviointeja hyövästä päiväkotikasvatuksesta*. [Väitöskirja, Oulun yliopisto]. <http://herkules.oulu.fi/isbn9514276280/>
- Tracy, S. J. (2010). Qualitative Quality: Eight "big-Tent" criteria for excellent qualitative research. *Qualitative Inquiry*, 16(10), 837-851. <https://doi.org/10.1177/1077800410383121>
- Tuomi, J. & Sarajarvi, A. (2018). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Uudistettu laitos. Helsinki: Tammi.
- Varhaiskasvatuslaki 540/13.06.2018. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180540>

- Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. (2022).
<https://eperusteet.opintopolku.fi/eperusteet-service/api/dokumentit/8274670>
- Vogler, P., Crivello, G & Woodhead, M. (2008). Early Childhood Transitions Research: A Review of Concepts, Theory, and Practice. Working Papers, No. 48. The Netherlands: Bernard van Leer Foundation.
- White, J. E., Rutanen, N., Marwick, H., Souza Amorim, K., Karagiannidou, E. & Herold, K.M. 2020. Expectations and emotions concerning infant transitions to ECEC: International dialogues with parents and teachers. *European Childhood Education Research Journal*, 28(3), 363 – 374.
<https://doi.org/10.1080/1350293X.2020.1755495>
- Wong, M. (2015). Voices of children, parents and teachers: how children cope with stress during school transition. *Early Child Development and Care*, 185(4), 658–678. <https://doi.org/10.1080/03004430.2014.948872>
- Yeboah, D. (2002). Enhancing Transition from Early Childhood Phase to Primary Education: Evidence from the Research Literature. *Early Years*, 22(1), 51–68. <https://doi.org/10.1080/09575140120111517>